ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ • PSSSB • ਪੰਜਾਬ PCS • ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ

HOUSE OF ASPIRANTS

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਅਧਿਆਇ 2

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਵੈੱਬ ਸਾਈਟ
houseofaspirants.in

ਸੰਸਕਰਣ
ਅਕਤੂਬਰ 2026

ਭਾਸ਼ਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ English

House of Aspirants

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੋ-ਭਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤਿਆਰੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ

houseofaspirants.in

ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ!

House of Aspirants ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਇਹ ਨੋਟਸ ਹਰ ਗੰਭੀਰ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: **ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਮੁਖੀ, ਸੌਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ**।

> “ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।”

ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਿਵੇਂ ਲਈਏ

1 ਪੜ੍ਹੋ
ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਰਾ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ।

2 ਅਭਿਆਸ ਕਰੋ
houseofaspirants.in 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ MCQ ਕੁਇਜ਼ ਹੱਲ ਕਰੋ।

3 ਦੁਹਰਾਓ
ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੱਗੇ ਨੁਕਤੇ ਦੁਹਰਾਓ।

ਸਾਡੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇਖੋ

- ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ English ਵਿੱਚ ਨੋਟਸ
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁਇਜ਼ ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ-ਵਾਰ MCQ
- ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਰੰਟ ਅਫੇਅਰਜ਼
- 10+ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੇਪਰ (PYQ)
- ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ

ਸਕੈਨ ਕਰੋ

www.houseofaspirants.in

ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਜੁੜੋ

- ਨਵੇਂ ਨੋਟਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
- ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅੱਪਡੇਟ
- ਭਰਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ
- ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ PDFs
- ਲਾਈਵ ਗਾਈਡੈਂਸ ਸੈਸ਼ਨ

ਸਕੈਨ ਕਰਕੇ ਜੁੜੋ

t.me/HouseOfAspirant

ਸਿੱਖਦੇ ਰਹੋ। ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਰਹੋ। ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਰਹੋ।

ਟੀਮ House of Aspirants

© 2026 House of Aspirants. ਇਹ ਨੋਟਸ ਸਿਰਫ਼ ਵਿੱਦਿਅਕ ਮਕਸਦ ਲਈ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਕਲ, ਮੁੜ-ਵੰਡ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 2

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਤੀਜੇ, ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ

- ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ – ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ
- ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਬਰ ਦੀ ਫੇਰੀ
- ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ – ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
- ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ
- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ – ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ
- ਦਸਵੰਧ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ

ਗੁਰੂ 3 ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ (1479–1574)

ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

ਜਨਮ	5 ਮਈ 1479, ਬਾਸਰਕੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿਖੇ ਭੱਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ
ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ	ਤੇਜ ਭਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਬਖ਼ਤ ਕੌਰ
ਪਤਨੀ	ਮਨਸਾ ਦੇਵੀ ਜੀ
ਸੰਤਾਨ	ਮੋਹਰੀ ਜੀ, ਮੋਹਨ ਜੀ, ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਜੀ, ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ
ਗੁਰਗੱਦੀ	22 ਸਾਲ (1552–1574)

ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੁਧਾਰ

- **ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ: ਸਤੀ** ਅਤੇ **ਪਰਦਾ** ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ
- **ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਥਾ:** ਲੰਗਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ – **"ਪਹਿਲੇ ਪੰਗਤ, ਪਾਛੇ ਸੰਗਤ"** (ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਛਕਣਾ)
- **22 ਮੰਜੀਆਂ:** 22 ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ (ਮੰਜੀਆਂ) ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਜੁੜਨ
- **ਸਿੱਖ ਰਸਮਾਂ:** ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮੌਤ ਲਈ ਸਿੱਖ ਰਸਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ
- **ਵਸਾਇਆ ਸ਼ਹਿਰ:** ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ (**ਬਾਉਲੀ ਸਾਹਿਬ** ਸਮੇਤ)

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ **ਅਕਬਰ** ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਅਤੇ **ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ** ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਭੇਟ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ (ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ) ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਰਚਨਾਵਾਂ

- **ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ**
- **ਪੋਥੀ ਸਾਹਿਬ** (ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪੋਥੀਆਂ) – ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਗੁਰੂ 4 ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ (1534–1581)

ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

ਅਸਲੀ ਨਾਮ	ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ
ਜਨਮ	24 ਸਤੰਬਰ 1534, ਚੂਨਾ ਮੰਡੀ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸੋਢੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ
ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ	ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਇਆ ਕੌਰ
ਪਤਨੀ	ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ (ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ)
ਗੁਰਗੱਦੀ	7 ਸਾਲ (1574–1581)

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ

- **ਵਸਾਇਆ ਸ਼ਹਿਰ:** ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ – ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ **ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸ**, **ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ** ਅਤੇ **ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ** ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ
- **ਸਰੋਵਰ:** ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਈ
- **ਮਸੰਦ ਪ੍ਰਥਾ: ਮਸੰਦ** ਨਾਮਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਭੇਟਾਂ ਤੇ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਸਨ
- **ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ:** ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ

ਰਚਨਾਵਾਂ

- **ਲਾਵਾਂ:** ਵਿਆਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦ – ਸਿੱਖ ਵਿਆਹ (ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ) ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ
- **ਘੋੜੀਆਂ:** ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਮੇਂ ਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੁਝਾਅ

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਸ਼ਬਦ: **638**।

ਗੁਰੂ 5 ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (1563–1606) – ਪਹਿਲੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ

ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

ਜਨਮ	15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ
ਮਾਤਾ–ਪਿਤਾ	ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ
ਪੁੱਤਰ	(ਗੁਰੂ) ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਗੁਰਗੱਦੀ	25 ਸਾਲ (1581–1606)
ਉਪਾਧੀ	ਸੱਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਸ਼ਹੀਦੀ	1606, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ

ASPIRANTS
Learn from someone who has already achieved what you are preparing for.

ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਸਾਰੀਆਂ

- **ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ:** ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਈ; ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਸੂਫ਼ੀ ਸੰਤ **ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ** ਨੇ ਰੱਖਿਆ (ਦਸੰਬਰ 1588)
- **ਸੰਤੋਖਸਰ** ਅਤੇ **ਰਾਮਸਰ** ਸਰੋਵਰ ਬਣਵਾਏ
- **ਵਸਾਏ ਸ਼ਹਿਰ:** ਤਰਨ ਤਾਰਨ (1590), ਕਰਤਾਰਪੁਰ – ਜਲੰਧਰ (1594), ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ

ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ

- **ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ:** ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ **ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ** ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ **1604** ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ। **16 ਅਗਸਤ 1604** ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ **ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ** ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬਣੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
- **ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ:** "ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਬਾਣੀ" (The Psalm of Peace)
- **ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ:** ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ (ਮਾਝ), ਬਾਵਨ ਅਖਰੀ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੋਟਸ

- **ਦਸਵੰਧ ਪ੍ਰਥਾ:** ਭਲਾਈ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ **ਆਮਦਨ ਦਾ 1/10ਵਾਂ ਹਿੱਸਾ** ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਲੰਗਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ-ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਸਾਧਨ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨਾ ਸੀ; ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ, ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਏਕਤਾ ਵਧੀ।
- **ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ:** ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਬਾਗ਼ੀ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖੁਸਰੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।
- **ਸ਼ਹੀਦੀ:** ਬਾਦਸ਼ਾਹ **ਜਹਾਂਗੀਰ** ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ **1606** ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਝਟਪਟ ਦੁਹਰਾਈ

- ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ: **ਗੋਇੰਦਵਾਲ** · **22 ਮੰਜੀਆਂ** · ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ · ਅਕਬਰ ਦੀ ਫੇਰੀ · ਸਤੀ ਤੇ ਪਰਦੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ
- ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ: ਭਾਈ ਜੇਠਾ · **ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ)** · **ਮਸੰਦ** · ਲਾਵਾਂ · **638** ਸ਼ਬਦ
- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ: ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ (ਮੀਆਂ ਮੀਰ) · **ਤਰਨ ਤਾਰਨ 1590** · ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ **1604** · ਸੁਖਮਨੀ · ਦਸਵੰਧ · ਸ਼ਹੀਦੀ **1606**

HOUSE OF ASPIRANTS
Learn from someone who has already achieved what you are preparing for.